SZÓSTE SPRAWOZDANIE

DYREKCYI KRAJOWEJ SZKOŁY KUPIECKIEJ W BIAŁEJ.

Za rok szkolny 1918-19.

NAKŁADEM DYREKCYI.
DRUKARNIA TOWARZ. DOMU NARODOWEGO P. MITRĘGI
W CIESZYNIE.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Krakowie
NR. INW.
Spr. 3

Kronika zakładu
i ważniejsze rozporządzenia.

Z rokiem szkolnym 1918/19 Krajowa Szkoła kupiecka w Białej rozpoczęła szósty rok istnienia.

W bieżącym roku szkolnym przeprowadziła się szkoła w drugiej połowie września do nowego budynku szkolnego przy ulicy św. Jana 13, przebudowanego z nabytej 2-piętrowej kamienicy.

Nowy gmach szkolny obejmuje sześć sal szkolnych, osobne sale wykładowe dla nauki towaroznawstwa, kantoru wzorowego i nauki pisma maszynowego. Klasa przygotowawcza, przy której mieszczą się gabinety fizyki i historyi naturalnej, służy równocześnie jako sala wykładowa tych przedmiotoów. Zbiory naukowe znalazły umieszczenie w czterech gabinetach. Dla administracyi szkolnej (sala konferencyjna, sekretaryat, kancelarya Dyrekcyi) przeznaczono 3 ubikacye. Również dobrze udało się umieścić szatnie, a to w ten sposób, że dla sześciu klas przeznaczono 3 ubikacye, z których każda rozdziela dwie klasy, tak że klasy mieszczą się po prawej i po lewej stronie szatni. Przez to dogodne umieszczenie szatni usunięto niehygieniczny zwyczaj rozwieszania wierzchniego okrycia w salach szkolnych.

W czasie przerw przebywa młodzież na dość wielkiem podwórzu szkolnem, otoczonem ze wszystkich stron sąsiednimi ogrodami, skąd widok roztacza się na poblizkie góry.

Na ogół można powiedzieć, że szkoła znalazła ze względu na rozmieszczenie sal szkolnych, położenie budynku i wewnętrzne urządzenie, hygieniczne i wygodne pomieszczenie.

W roku szkolnym 1918/19 obejmował tutejszy zakład 2-klasową szkołę handlową męską wraz z klasą przygotowawczą koedukacyjną, 2-klasową szkołę handlową żeńską, jednoroczny kurs handlowy żeński, 3-klasową szkołę handlową uzupełniającą koedukacyjną oraz 7-miesięczny kurs zawodowy dla dorosłych.

Przy wpisach, które odbyły się z początkiem lipca i września, zgłosiło się do klasy przygotowawczej koedukacyjnej uczniów 25 i uczenic 27, razem 52; w ciągu roku przyjęto 1 ucznia zwyczajnego i 2 prywatystów. Do klasy pierwszej wpisało się 37 uczniów zwyczajnych i 3 prywatystów, razem 40. W ciągu roku przyjęto

1 ucznia zwyczajnego. Do klasy drugiej wpisało się 17 uczniów zwyczajnych i 3 prywatystów, razem 20. — Do klasy pierwszej żeńskiej wpisało się 63 uczenic; w ciągu roku przyjęto 1 uczenicę. Do klasy drugiej żeńskiej wpisało się 23 uczenic; w ciągu roku przyjęto 1 uczenicę. — Na jednoroczny kurs handlowy żeński wpisało się 36 uczenic; w ciągu roku przyjęto 1 uczenicę. — Do klasy pierwszej szkoły handlowej uzupełniającej koedukacyjnej zgłosiło się 5 uczniów i 4 uczenice, razem 9. W ciągu roku przyjęto 4 uczenice. — Do klasy drugiej wpisało się 4 uczniów i 9 uczenic, razem 13; w ciągu roku wstąpił 1 uczeń. — Do klasy trzeciej wpisało się 2 uczniów i 4 uczenice, razem 6.

Na 7-miesięczny kurs zawodowy dla dorosłych wpisało się 14 pań i 15 panów, razem 29; zaś do egzaminu, oprócz zwyczajnych słuchaczy i słuchaczek, przystąpiło 10 eksternistek za osobnem zezwoleniem Gal. Rady Szkolnej Krajowej.

Na kurs pisma maszynowego uczęszczało 12 pań i 7 panów, razem 19.

Ogólna liczba wpisanych wynosiła zatem 334.

Nauka w 2-klasowej szkole handlowej męskiej i żeńskiej, na jednorocznym kursie handlowym żeńskim i w klasie przygotowawczej koedukacyjnej rozpoczęła się po wysłuchaniu nabożeństwa dnia 23. września.

Nauka w szkole kupieckiej uzupełniającej koedukacyjnej rozpoczęła się dnia 1. października; zaś na 7-miesięcznym kursie dla dorosłych dnia 7. października.

Wydział krajowy zawiadomił Dyrekcyę pismem z dnia 20. sierpnia 1918, LW. 85.303, że zamianował Jana Stanisława Stantejskiego nauczycielem prowizorycznym do przedmiotów handlowych w tutejszym zakładzie.

Wydział Krajowy zawiadomił Dyrekcyę, że zamianował stałymi nauczycielami tutejszego zakładu: Józefa Jursę reskryptem z dnia 20. sierpnia 1918, LW. 53.035, oraz Szymona Żmarza reskryptem z dnia 20. sierpnia 1918, LW. 64.097.

Z powodu licznych wypadków epidemii grypy hiszpańskiej wśród młodzieży tutejszego zakładu, jak też i ich rodzin, zarządziła Dyrekcya zamknięcie zakładu od dnia 21. października do 31. października 1918.

W dniach 23. i 24. października zwiedził tutejszy zakład inspektor szkolny, radca Antoni Pawłowski, i był obecnym na wykładach rachunków, korespondencyi niemieckiej, towaroznawstwa i nauki o handlu, na 7-miesięcznym kursie zawodowym dla dorosłych.

Wielka wojna światowa załamała się z końcem października. Na gruzach mocarstw centralnych, pokonanych przez koalicyę, demokracyę Zachodu, zaczynają powstawać nowe państwa narodowe, uwolnione z jarzma carów rosyjskich i cesarzy Austryi i Niemiec.

Również dla naszego narodu nadeszła upragniona chwila, na którą czekaliśmy lat przeszło 150, ażeby się zjednoczyć w jeden organizm narodowy, zdolny do życia pod względem duchowym i ekonomicznym.

Cześć bohaterom i geniuszom przeszłości, którzy przygotowali zdrowy i silny fundament dla wybudowania zjednoczonej Polski!

Cześć bohaterom i mężom stanu, składającym wiedzę, pracę i życie w ofierze naszemu narodowi!

Dnia 29. listopada wzięła młodzież tutejszego zakładu udział w nabożeństwie żałobnem za poległych w powstaniu listopadowem.

Dnia 14. grudnia wzięła młodzież udział w uroczystem nabożeństwie żałobnem za bohaterów poległych w obronie Lwowa. Po nabożeństwie powróciła młodzież na naukę do szkoły.

Dnia 15. grudnia odbyło się w sali Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ przedstawienie urządzone przez kształcącą się młodzież tutejszego zakładu, pod kierownictwem nauczyciela p. Szymona Zmarza, z następującym programem: śpiewy, monologi oraz sztuka „Łobzowianie“. Kwotę 602 K, zebraną jako czysty dochód z przedstawienia, złożono Komitetowi w Białej, zajmującemu się zbieraniem datków na sieroty i wdowy po poległych bohaterach w obronie Lwowa. Na przedstawienie zjawiła się publiczność bardzo licznie.

Ferye Bożego Narodzenia trwały od dnia 21. grudnia 1918 do dnia 7. stycznia 1919 włącznie.

Pierwsze półrocze zakończono w tutejszym zakładzie dnia 31. stycznia, a drugie rozpoczęto dnia 3. lutego 1919.

Z okazyi otwarcia Sejmu ustawodawczego wydany został dekret przez Naczelnika Państwa, Józefa Piłsudskiego i prezydenta ministrów, Józefa Paderewskiego, że dzień 18. lutego jest świętem narodowem. W bieżącym roku szkolnym był dzień 13. lutego wolny od nuki szkolnej i młodzież wzięła udział w uroczystem nabożeństwie, które odbyło się w tutejszym kościele parafialnym.

Dnia 5. marca wzięła młodzież udział w nabożeństwie popielcowem.

Dnia 19. marca, z okazyi imienin Naczelnika Państwa, Józefa Piłsudskiego, wzięła młodzież udział w uroczystem nabożeństwie, które się odbyło w kościele parafialnym w Bielsku. Dzień ten był wolny od nauki szkolnej.

Dnia 24. marca, z okazyi 125-letniej rocznicy złożenia przysięgi przez Naczelnika, Tadeusza Kościuszkę, odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym, w którem młodzież tutejszego zakładu wzięła udział, poczem udała się do szkoły, gdzie nauczyciel p. Szymon Zmarz wygłosił przemówienie na temat tej uroczystości.

Dnia 6. kwietnia wzięła młodzież udział w uroczystym obcho-

dzie 125-letniej rocznicy złożenia przysięgi przez Naczelnika Tadeusza Kościuszkę, urządzonym przez tutejszą Polonię.

Ferye Świąt Wielkanocnych trwały od dnia 12. kwietnia do dnia 23. kwietnia włącznie.

W 128-letnią rocznicę konstytucyi Trzeciego Maja wzięła młodzież wraz z Gronem nauczycielskiem udział w uroczystem nabożeństwie, które odbyło się o godzinie 9. rano w tutejszym kościele parafialnym, poczem udała się na uroczysty poranek do sali „Sokoła". Na program złożyły się oprócz przemówienia nauczyciela p. Szymona Zmarza: śpiewy, duet i solo uczenic klasy I. żeńskiej, Adamczykównej i Szczepanikównej, deklamacye uczenic klasy I. żeńskiej, Namysłowskiej, Sękowskiej, Radymównej, Mażanki oraz uczniów klasy I. męskiej, Poloka i Robla. Uzyskaną ze sprzedaży programów i z datków kwotę ofiarowano na cele Towarzystwa Szkoły Ludowej.

W dniach 12 .,13., 14., 15., 16. i 17. maja odbyły się egzaminy pisemne na 7-miesięcznym kursie dla dorosłych, zaś egzamin ustny w dniach 19. i 20. maja.

Dnia 23. maja zakończono rok szkolny w szkole kupieckiej uzupełniającej koedukacyjnej i rozdano świadectwa.

W bieżącym roku szkolnym liczba uczniów i uczenic uczęszczających do szkoły kupieckiej uzupełniającej koedukacyjnej była nadzwyczaj małą, bo zapisało się znacznie mniej młodzieży żeńskiej, która dotychczas chętnie uczęszczała do szkoły uzupełniającej i okazywała dość wielkie zainteresowanie się nauką, a u której obecnie, skutkiem łatwiejszego zarobkowania i większych płac zmniejszyła się ochota do dalszego kształcenia się. Praktykanci handlowi, którzy powinni obowiązkowo uczęszczać do szkoły uzupełniającej, uczęszczali jak i w latach ubiegłych do miejskiej szkoły uzupełniającej, zmuszani do tego przez swoich chlebodawców i politykę germanizacyjną byłego magistratu bialskiego.

Dnia 29. maja urządziła młodzież tutejszego zakładu pod kierownictwem nauczyciela p. Szymona Zmarza, w sali Domu katolickiego w Białej, przedstawienie amatorskie: Bałuckiego „Na łonie natury", Dobrzańskiego „Podejrzana osoba", przeznaczając czysty dochód na budowę pomnika Tadeusza Kościuszki w Białej. Kwotę 567 K wręczono Komitetowi budowy pomnika.

W przedstawieniach amatorskich, urządzonych przez kształcącą się młodzież tutejszego zakładu, brały udział uczenice: Faryniakówna, Jakubcówna, Witkosiówna, Zarzycka, Kubicówna Helena, Kubicówna Teresa, Kubicówna Walerya, Prodziewiczówna, Radymówna, Sękowska i Palkówna; uczniowie: Adamski, Drożdż, Giłowski, Balon, Mierowski, Robel, Rogoziewicz, Skałbania i Ziarkiewicz.

Dnia 18. czerwca odbyli uczniowie i uczenice tutejszego za-

kładu pod przewodnictwem Grona nauczycielskiego całodzienną wycieczkę przez las Cygański do Bystrej i okolicy.

W ciągu roku szkolnego przystępowała młodzież trzy razy do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza, nadto w dniach 7., 8., 9. i 10. kwietnia odprawiła rekolekcye wielkanocne pod przewodnictwem ks. katechety Jana Wolnego.

Dla pogłębienia i uzupełnienia wiadomości z nauki towaroznawstwa urządzała Dyrekcya w miarę możności wycieczki naukowe dla młodzieży szkolnej.

W tym roku szkolnym zwiedziła młodzież zakłady umundurowania wojsk polskich w Białej, fabrykę papieru oraz browar w Żywcu, fabrykę szczotek Braci Sennewaldt w Białej, fabrykę świec i mydła Franciszka Sezemskiego w Lipniku, kamieniołomy w Straconce, fabrykę sukna firmy Zajączek i Lankosz w Kętach.

Kierownictwo tych wycieczek powierzyła Dyrekcya nauczycielowi p. Franciszkowi Gąsiorkowi.

Za łaskawe zezwolenie i za doznaną życzliwość w umożliwieniu tych wycieczek składa Dyrekcya Zarządom wymienionych instytucyi serdeczne podziękowanie.

Celem podniesienia kultury towarzyskiej u młodzieży szkolnej zezwoliła Dyrekcya uczniom i uczenicom tutejszego zakładu na uczęszczanie na kurs tańców, który urządził Komitet pań dla młodzieży szkół średnich. Do Komitetu z ramienia szkoły należał nauczyciel p. Szymon Zmarz.

Młodzież tutejszego zakładu za pośrednictwem Dyrekcyi złożyła na polską pożyczkę państwową 27.200 K w gotówce.

W 2-klasowej szkole handlowej męskiej i żeńskiej, w klasie przygotowawczej koedukacyjnej oraz na jednorocznym kursie handlowym żeńskim odbywała się nauka w godzinach przedpołudniowych, na 7-miesięcznym kursie zawodowym dla dorosłych w godzinach popołudniowych, zaś w szkole uzupełniającej koedukacyjnej cztery razy w tygodniu od godziny 6. do 8. wieczorem.

Na konferencyach Grona nauczycielskiego, których było 13, załatwiono wszelkie sprawy szkolne tak odnośnie do materyału naukowego i potrzebnych ku temu środków, jak wreszcie w kwestyach oceny uczniów i uczenic pod względem zachowania się, uczęszczania i postępów w nauce. Ogółem można stwierdzić, że zachowanie się młodzieży było chwalebne, a uczęszczanie pilne. Materyał naukowy wyczerpano we wszystkich oddziałach szkoły. W klasach I. męskiej i I. żeńskiej, 2-klasowej szkoły handlowej napotykało się na znaczne trudności w udzielaniu nauki z powodu bardzo słabego przygotowania młodzieży, przybyłej do tutejszego zakładu ze szkół wydziałowych. Skutkiem tego niedostatecznego przygotowania wypadła klasyfikacya końcowa, jak to wykazuje wynik klasyfikacyj w statystycznem zestawieniu, mniej korzystnie.

Jak w latach ubiegłych, tak i w bieżącym roku otrzymuje zna-

czna część młodzieży odpowiednie posady w instytucyach przemysłowych, handlowych i finansowych za pośrednictwem Dyrekcyi.

Rok szkolny zakończono dnia 28. czerwca uroczystem nabożeństwem w tutejszym kościele parafialnym i rozdaniem świadectw.

Oprócz wymienionych poprzednio nadeszły w roku szkolnym 1918/19 jeszcze następujące ważniejsze reskrypta Gal. Rady Szkolnej Krajowej i Wydziału Krajowego:

Gal. Rada Szkolna Krajowa reskryptem z d. 30. czerwca 1918, L. 200/pr., zawiadomiła o zamianowaniu Dyrektora Akademii handlowej we Lwowie, Antoniego Pawłowskiego, inspektorem wszystkich szkół handlowych w Galicyi łącznie z Akademiami handlowemi we Lwowie i w Krakowie.

Gal. Rada Szkolna Krajowa reskryptem z dnia 7. sierpnia 1918, L. 1272/V., aprobowała książkę p. t.: J. Kapuściński, podręcznik do nauki pisania na maszynie, do użytku w 2-klasowych szkołach handlowych.

Gal. Rada Szkolna Krajowa reskryptem z d. 15. stycznia 1919, L. 2071/V., aprobowała do nauki szkolnej książkę Witołda Skalskiego, prof. Akademii handlowej w Krakowie, p. t.: Podręcznik kupieckiej księgowości pojedynczej, wyd. II. Kraków 1918. Nakładem drukarni K. Wojnara.

Gal. Rada Szkolna Krajowa okólnikiem z d. 16. kwietnia 1919, L. 1074/IV., zawiadamia dyrekcye szkół o terminach egzaminów uczniów pełniących służbę wojskową w obecnym roku szkolnym.

Prezydyum Gal. Rady Szkolnej Krajowej okólnikiem z dnia 26. kwietnia 1919, L. 99/pr., zawiadamia dyrekcye szkół o urządzaniu obchodów Konstytucyi Trzeciego Maja.

Gal. Rada Szkolna Krajowa okólnikiem z dnia 8. maja 1919, L. 2390/IV., upoważnia dyrekcye szkół do przeprowadzenia egzaminów prywatnych za rok 1918/19 z uczniami niesłużącymi w wojsku, a którzy niewłasnowolnie doznali przerw w tegorocznych studyach.

Biała, dnia 28. czerwca 1919.

Leopold Deimel.

dyrektor.

Wychowanie fizyczne młodzieży.

W roku sprawozdawczym 1918/19, z powodu unieruchomienia ćwiczeń gimnastycznych w Sokole, uczniowie i uczenice byli prawie w zupełności pozbawieni tak potrzebnych ćwiczeń fizycznych.

Chcąc do pewnego stopnia potrzebie tej zadośćuczynić, urządzaliśmy kilkakrotnie z prof. Z. Pawłowskim wycieczki turystyczne w pobliskie góry, w których brali udział uczniowie, fizycznie odpowiednio rozwinięci i posiadający odpowiednie obuwie.

Nadeszły jednak długie dni zimowe, a góry pokryły się grubą warstwą śnieżnego całunu, który uniemożliwiał piesze wycieczki w góry. Ażeby młodzieży nie pozbawić w czasie zimy możności czerpania siły i zdrowia ze zdroju przyrody górskiej, Dyrekcya tutejszego zakładu zakupiła pięć par nart norweskich, z więdźbą Bilgeri'ego, dając tem samem podwaliny polskiemu narciarstwu w tych górach, które dotychczas prawie zupełnie tutaj nie istniało.

Urządziłem więc z początkiem lutego b. r. kurs narciarski dla uczniów tutejszego Zakładu.

Zbytecznem byłoby opisywać radość uczestników kursu, gdy już w pierwszym dniu nauki mknęli na nartach przez olbrzymie śnieżne pochyłości. Po skończonym kursie wzięli uczniowie w dniu 16. lutego b. r. udział w wycieczce na szczyt Magórki 913 m, gdzie musieli wykazać bardzo wiele zręczności i zetknęli się po raz pierwszy w życiu z przecudnym krajobrazem zimowym Beskidów. Obserwowałem jak olbrzymie wrażenie wywierała na nich naprzykład okiść drzew, otulonych jakby w śnie wiecznym, przeczystym śniegiem lub olbrzymie pola dyamentowe, skrzących się w stubarwnych tęczach, kryształków, śniegu. Punktem kulminacyjnym jednak zachwytu był prześliczny widok, roztaczający się ze szczytu Klimczaka 1119 m, na który wraz z 3-ma uczniami tutejszego Zakładu weszliśmy w dniu 25. marca b. r. Olbrzymi masyw Babiej góry obok strzelistych krzesanic Tatr i tysiące mniejszych garbów górskich, wszystko spowite w śnieżno-białej szacie, stwarzało krainę zaczarowaną, jak w bajce. Nic też dziwnego, że z nastaniem wiosny, wszyscy uczestnicy kursu żałowali, niknących w blasku promieni słonecznych, śnieżnych pól, wspominając mile nigdy niezapomiane wrażenia, doznane podczas wycieczek zimowych w górach.

Jan Treter.

Skład Kuratoryi Krajowej szkoły kupieckiej w Białej,

z końcem roku szkolnego 1918/19.

Przewodniczący:

Ludwik Dubowski, kupiec w Białej, delegat Wydziału krajowego do Kuratoryi.

Zastępca Przewodniczącego:

Konrad Opuszyński, inspektor okręgowy, delegat Gal. Rady szkolnej krajowej do Kuratoryi.

Członkowie:

Delegat Wydziału Rady powiatowej w Białej do Kuratoryi, vacat.

Dr. Antoni Mikulski, dyrektor seminaryum nauczycielskiego męskiego T. S. L. w Białej, delegat Towarzystwa Szkoły Ludowej do Kuratoryi.

Sekretarz:

Leopold Deimel, dyrektor szkoły.

Grono nauczycielskie.

Dyrektor:

Deimel Leopold Jan, delegat Towarzystwa Szkoły Ludowej do Wydziału szkoły przemysłowej im. Tadeusza Kościuszki w Białej, komisarz dla Stowarzyszenia przemysłowego gospodnio-szynkarskiego powiatu bialskiego, przewodniczący Towarzystwa polskiej bursy przemysłowo handlowej w Białej, uczył buchalteryi na KŻ. i na KD., języka i korespondencyi niemieckiej w kl. II. DSK., tygodniowo godzin 14.

Nauczyciele etatowi:

Dubaj Michał, nauczyciel przedmiotów przyrodniczych, towaroznawstwa i geografii, uczył wyżej podanych przedmiotów we wszystkich oddziałach szkoły, do dnia 15. października 1918 r., tygodniowo godzin 35.

Gąsiorek Franciszek, nauczyciel przedmiotów przyrodniczych, towaroznawstwa i geografii, zawiadowca gabinetu historyi naturalnej, fizyki, towaroznawstwa i geografii, uczył od dnia 15. października 1918 r. geografii na KŻ., w kl. II. DSK., w kl. II. DSŻ., w kl. II. i III. szk. uzup., towaroznawstwa w kl. I. i II. DSK., w kl. I. i II. DSŻ. i na KD. ,hygieny w kl. I. i II. DSŻ., tygodniowo godzin 27.

Jursa Józef, nauczyciel przedmiotów handlowych, na urlopie.

Pawłowski Zdzisław, nauczyciel przedmiotów handlowych, zawiadowca archiwum handlowego, gospodarz KŻ. i kl. II. DSK. uczył rachunków kupieckich na KŻ. i w kl. III. szk. uzup., nauki o handlu i wekslach na KŻ. i w kl. II. DSŻ., buchalteryi w kl. I. DSK., kantoru praktycznego w kl. II. DSK. korespondencyi polskiej na KŻ., w kl. I. DSŻ. i na KD., języka niemieckiego w kl. II. DSŻ. oraz kaligrafii w kl. I. i II. DSK., w kl. I. i II. DSŻ. i na KŻ., tygodniowo godzin 40.

Skrócenia: DSK. — dwuklasowa szkoła kupiecka.
KŻ. — kurs żeński.
DSŻ. — dwuklasowa szkoła żeńska.
KD. — kurs dla dorosłych.
KM. — kurs maszynowy.

Stantejski Jan Stanisław, nauczyciel przedmiotów handlowych, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, gospodarz kl. I. DSŻ. i kl. III. szk .uzup., uczył rachunków kupieckich w klasie przygotowawczej, w kl. I. DSŻ., w kl. I. szk. uzup. i na KD., nauki o handlu i wekslach w kl. I. DSK. i w kl. I. DPŻ., korespondencyi polskiej w kl. I. DSK. i w kl. III. szk. uzup., korespondencyi niemieckiej na KŻ. i w kl. III. szk. uzup., buchalteryi w kl. III. szk. uzup., języka polskiego w kl. przyg. języka niemieckiego w kl. przyg., tygodniowo godzin 39.

Treter Jan, nauczyciel przedmiotów handlowych, zawiadowca zbioru podręczników szkolnych dla ubogich uczniów, zawiadowca pomocy koleżańskiej uczniów, gospodarz kl. II. DSŻ. i kl. II. szk. uzup., uczył rachunków kupieckich w kl. I. i II. DSK., w kl. II. DSŻ., w kl. II. szk. uzup., nauki o handlu i wekslach w kl. II. DSK. i na KD., buchalteryi w kl. I. DSŻ. i w kl. II. szk. uzup., kantoru praktycznego w kl. II. DKŻ., korespondencyi polskiej w kl. II. szk. uzup., tygodniowo godzin 31.

Zmarz Szymon, nauczyciel języka polskiego i niemieckiego, gospodarz kl. I. DSK. uczył języka polskiego w kl. I. i II. DSK., w kl. I. i II. DSŻ., języka niemieckiego w kl. I. DSK. i w kl. I. DSŻ., geografii w kl. przyg. ikaligrafii w kl. przyg., tygodniowo godzin 28.

Nauczyciele pomocniczy:

Błaszkowiczówna Stanisława, sekretarka Dyrekcyi, uczyła stenografii w kl. I. i II. DSK., w kl. I. i II. DSŻ., na KŻ. i na KD., oraz pisma maszynowego w kl. II. DSK., w kl. II. DSŻ., na KŻ., w kl. III. szk. uzup. oraz na KM., tygodniowo godzin 30.

Kwiecińska Helena, uczyła języka francuskiego w kl. I. i II. DSK. w kl. I. i II. DSŻ. i na KŻ., tygodniowo godzin 15.

Nauczyciele dochodzący:

Krzyżanowski Szczęsny, nauczyciel seminaryum nauczycielskiego męskiego T. S. L. w Białej, uczył geografii w kl. I. DSK. i w kl. I. DSŻ., tygodniowo godzin 5.

Lubaszewski Edward, nauczyciel gimnazyum realnego T. S. L. w Białej, gospodarz kl. przyg., uczył historyi naturalnej w kl. przyg., fizyki w kl. przyg. i geometryi w kl. przyg., tygodniowo godzin 10.

Płonka Józef, nauczyciel gimnazyum realnego T. S. L. w Białej, gospodarz kl. I. szk. uzup., uczył języka polskiego w kl. I. szk. uzup., języka niemieckiego w kl. I. i II. szk. uzup., geografii w kl. I. szk. uzup. kaligrafii w kl. I. szk. uzup., tygodniowo godzin 8.

Dr. Seidler Wilhelm, koncypista Rządu krajowego Księstwa Cieszyńskiego, przydzielony do Starostwa w Bielsku, uczył nauki o ustroju państwa w kl. II. DSK., tygodniowo godzin 1.

Ks. Wolny Jan, katecheta, uczył religii w kl. przyg., tygodniowo godzin 2.

Zmiany w Gronie nauczycielskiem:

Wydział krajowy reskryptem z dnia 20. sierpnia 1918 LW: 85.303 zamianował **Jana Stanisława Stantejskiego,** zastępcę nauczyciela Akademii handlowej we Lwowie, nauczycielem prowizorycznym do przedmiotów handlowych w tutejszym zakładzie.

Z dniem 1. września 1918 r. zrezygnował z tutejszej posady **Józef Trzos,** celem objęcia posady nauczyciela w gimnazyum w Miechowie.

Wydział krajowy reskryptem z dnia 11. września 1918 r. LW: 76. 528. udzielił **Józefowi Jursie,** nauczycielowi etatowemu tutejszego zakładu urlopu ,celem pełnienia obowiązków kierownika Polskiej dwuklasowej szkoły handlowej Macierzy Szkolnej w Cieszynie.

Michał Dubaj zrezygnował z dniem 15. października 1918 r. z posady prowizorycznego nauczyciela w tutejszym zakładzie, celem objęcia posady pomocnika inspektora szkolnego w Lublinie. Przy tej sposobności wyraża mu Dyrekcya podziękowanie i uznanie za jego kilkutelnią wydatną pracę.

Obowiązki jego objął bezpośrednio Franciszek Gąsiorek, powróciwszy z wojska.

Zbiory i środki naukowe.

A) Biblioteka nauczycielska.

Zawiadowca: Jan Stanisław Stantejski.

Zakupiono:

Dr: Jougan: Liturgika katolicka. Dr. Emil Riesenfeld: Eisenbahntariflehre. Strasser: Taschenbuch der Wiener Börse. Dr. Franciszek Bujak: O naprawie ustroju rolnego w Polsce. — Biblioteka techniczno-naukowa: 1. Tytoń, jego uprawa i wyrób. 2. Wyrób mydła. 3. Farbiarstwo. 4. Torpedy, torpedowce i łodzie podwodne. Dr. Herkulan Weigt: Geografia gospodarcza ziem polskich, 2 egzempl. Zdzisław Dębicki: Kryzys inteligencyi polskiej. Antoni Chołoniewski: Duch dziejów Polski. Wiliam James: Filozofia wszechświatowa. G. Daniłowski: Tętent. Roman Zawiliński: Życie a szkoła. H. de B. Gibbins: Historya przemysłowa Anglii. Adolf Dygasiński: Gody życia. Jan Kowalczyk: Pategia. Dr. Gustaw Le Bon: Psychologia wychowania. Edward Milewski: Sklepy społeczne. F. Koneczny: Polska w kulturze powszechnej, 2 tomy. Dr. W. Wąsik: Interpunkcya polska.

W roku szkolnym 1918/19 przybyło 21 dzieł w 22 tomach; biblioteka liczy z końcem roku szkolnego ogółem 330 dzieł w 367 tomach.

B) Biblioteka dla uczniów.

Zawiadowca: Szymon Zmarz.

Zakupiono:

Przybyszewski: Szlakiem duszy polskiej. Sienkiewicz: Na polu chwały. Dr. Herkulan Weigt: Geografia gospodarcza ziem polskich, 2 tomy. Orkan: Herkules nowożytny. Orkan: Nad urwiskiem. Strug: Dzieje jednego pocisku. Wyspiański: Wesele. Warszawianka. Żeromski: Ludzie bezdomni, 2 tomy. Powieść o udałym Walgierzu. Stasiak: Rycerze śpiący w Tatrach. B. Prus: Lalka, 3 tomy. S. Żeromski: Wisła.

W roku szkolnym 1918/19 przybyło dzieł 13. w 18 tomach. Biblioteka uczniów liczy z końcem roku ogółem 200 dzieł, w 247 tomach.

C) Zbiór podręczników dla szkoły kupieckiej uzupełniającej koedukacyjnej.

Zawiadowca: Jan Treter.

Zbiór ten liczy z końcem roku szkolnego 53 podręczników.

D) Czasopisma.

Zakład prenumeruje lub otrzymuje w darze:

Dziennik urzędowy Gal. Rady szkolnej krajowej; Handelsmuseum; Kupiec Poznański; Korespondencya Polskiego Towarzystwa handlowego.

E) Zbiór środków do nauki historyi naturalnej.

Zawiadowca: Franciszek Gąsiorek.

Otrzymano w darze od Maryi Majkutównej, uczenicy kl. II. DSŻ: kilka okazów bursztynu, ładny okaz asbestu, wosk ziemny, galenit, hematyt, parę kawałków stearyny i dextryny.

Od p. Sikory otrzymano: kilka okazów soli potasowej.

Zakupiono: 60 pudełek na minerały.

Gabinet liczy z końcem roku szkolnego 1918/19 231 numerów a 493 okazów.

F) Zbiór środków do nauki fizyki.

Zawiadowca: Franciszek Gąsiorek.

Gabinet liczy 108 numerów a 137 przyrządów.

G) Zbiór środków do nauki towaroznawstwa.

Zawiadowca: Franciszek Gąsiorek.

Ogółem liczy gabinet 140 numerów a 1023 okazów.

W tym roku przejęto mikroskop z Krajowej szkoły kupieckiej w Brodach.

Zmieniono ze Szkołą handlową w Cieszynie przeróbki hreczki za przeróbki koców.

Zakupiono: cztery przedmioty wyrobu drzewnego domowego (łyżkę, rogalkę, warzechę i wiejaszkę.)

H) Zbiór środków do nauki geografii.

Zawiadowca: Franciszek Gąsiorek.

Gabinet liczy 105 numerów a 221 okazów.

I) Archiwum handlowe.

Zawiadowca: Zdzisław Pawłowski.

Otrzymano w darze:

Poświadczenie złożenia i deklaracyę przystąpienia P. K. O. w Warszawie; notę spedycyjną; poświadczenie złożenia P. K. O. w Pradze; druki i prospekta Polskiej pożyczki państwowej.

Zbiór ten posiada z końcem roku szkolnego 1918/19 394 sztuk formularzy i druków.

K) Varia.

Zawiadowca: Dyrektor Zakładu.

Zbiór ten posiada: 10 maszyn do pisania różnych systemów, 1 maszynę do powielania „Rapax“, 10 tablic „Delmas“ do nauki obcych języków oraz kopiał wraz ze stolikiem.

Pomoc dla ubogich uczniów.

A. Pomoc kolżańska uczniów Kr. S. K, w Białej,

Sprawozdanie kasowe:

Przychód

L. p.	Treść	K	h
1	Stan kasy z ubległ. r. szk.	362	04
2	Złożone przez prof. Tretera jako równowartość otrzym. od kl. I. ż. z końc. r 1917/18 podarunku	50	—
3	Datki profesorów . . .	15	—
4	Opłata za wypoż. książki	27	80
5	5% z opłat kursu maszyn. za rok szkolny 1917/18	73	90
6	Wyjęto z puszki . . .	8	—
7	Datek jednoraz. od słuchacza kursu dla dorosłych p. Sadłowskiego	20	—
8	5% z opłat kursu dla dorosłych za r. szk. 1918/19	152	65
9	5% z opłat kursu maszyn. za rok szkolny 1918/19	64	50
10	Sprzedaż 29 egz. broszury prof. Tretera p. t. „Rachunek procentu składanego po K 1·25 . .	36	25
		810	14

Rozchód

L. p.	Treść	K	h
1	Wypłacono W. Pindlowi, uczniowi kl. I. . . .	100	—
2	Wypłacono M. Roblowi, uczniowi kl. I. . . .	50	—
3	Wydatki na wycieczkę .	30	60
	Saldo za r. szk. 1919/20	629	54
		810	14

Przewodniczący:
L. Deimel w. r.

Skarbnik:
J. Treter w. r.

B) Ulgi w opłatach szkolnych.

Wydział krajowy uwolnił 51 uczniów i uczenic od opłaty szkolnej w całości lub połowie.

C) Fundusz na założenie internatu dla uczniów zamiejscowych.

Fundusz ten wynosi obecnie z końcem roku szkolnego 1918/19 11.500 K w 5% asygnatach Skarbu polskiego i 27'16 K w gotówce.

D) Zbiór podręczników szkolnych dla ubogich uczniów i uczenic.

Zawiadowca: Jan Treter.

Otrzymano w rabacie:

A. Bolland: Towaroznawstwo, 3 egz.; B. Gebert i G. Gebertowa: Opowiadania z dziejów ojczystych, 10 egz.; St. Korbel: Stenografia polska, 2 egz.; A. Pawłowski: Rachunki kupieckie, część I. i II. 30 egz.; Dr. St. Pawłowski: Geografia dla klas wyższych, część II. zeszyt I., egz. reklam.; Fr. Próchnicki: O ważniejszych gatunkach poezyi i prozy, 20 egz.; W. Skalski: Podręcznik kupieckiej księgowości pojedyńczej, 7 egz.

Otrzymano w darze od ucznia:

A. Pawłowski: Tematy do księgowania, 1 egz.

Zbiór ten liczy razem 234 egzemplarzy.

E) Polska Bursa przemysłowo-handlowa.

Prefekt: Szymon Zmarz.

Założone w r. 1917 z inicyatywy Radcy Wydziału krajowego, Dr. A. Wereszczyńskiego, Dyrektora Krajowej szkoły kupieckiej, L. Deimla i tutejszych sfer handlowo-przemysłowych, Towarzystwo Polskiej Bursy przemysłowo-handlowej przystąpiło w bieżącym roku szkolnym do jej otwarcia.

Towarzystwo wynajęło potrzebne ubikacye w Domu katolickim w Białej, gdzie też młodzież znalazła wygodne umieszczenie, wikt i opiekę.

Ze szkoły handlowej zamieszkało w Bursie 22 uczniów, z czego 8 z powodu wypadków wojennych w ciągu roku wystąpiło. Z końcem roku szkolnego mieszkało w Busie 14 uczniów.

Opłata miesięczna za utrzymanie wychowanka wynosiła 100 koron.

Dwu uczniów znalazło w Bursie bezpłatne umieszczenie, zaś czterech miało zniżki w opłatach do 70, 60 50 i 40 koron.

Stan zdrowotny wychowanków był zupełnie normalny, a pomyślna klasyfikacya stwierdziła, że uczniowie przykładali się pilnie do nauki.

W roku szkolnym 1919/20 mieścić się będzie Bursa w tym samym budynku.

Podania o przyjęcie należy wnosić do Wydziału Polskiej Bursy przemysłowo-handlowej, na ręce Prezesa Bursy, Dyrektora Krajowej Szkoły kupieckiej w Białej, L. Deimla.

Wysokość opłat na rok szkolny 1919/20 oznaczy się później.

—

Przegląd planu nauki

dwuklasowej szkoły kupieckiej wraz z klasą przygotowawczą.

Przedmioty	Klasa przygot.	Klasa I.		Klasa II.		Razem
		I. p.	II. p.	I. p.	II. p.	
A) Predmioty obowiązkowe.						
1. Religia	2	—	—	—	—	2
2. Język polski	4	4	4	3	3	11
3. Język niemiecki	4	4	4	4	4	12
4. Rachunki kupieckie . .	5	5	3	4	4	13
5. Geometrya	2	—	—	—	—	2
6. Nauka o handlu i wekslach	—	4	2	3	3	6
7. Korespond. i prace kant.	—	2	4	3	—	4½
8. Buchalterya	—	2	4	4	—	5
9. Kantor praktyczny . . .	—	—	—	—	7	3½
10. Geografia	3	3	3	3	3	9
11. Historya naturalna . .	4	—	—	—	—	4
12. Fizyka	4	—	—	—	—	4
13. Towaroznawstwo . . .	—	3	3	3	3	6
14. Nauka o ustroju państwa i kraju	—	—	—	1	1	1
15. Stenografia	—	2	2	2	2	4
16. Kaligrafia	2	1	1	1	1	4
	30	30	30	31	31	91
B) Przedmioty nadobowiązkowe.						
1. Język francuski	—	3	3	3	3	6
2. Pisanie na maszynie . .	—	—	—	2	2	2
3. Gimnastyka	—	2	2	2	2	4
4. Śpiew	—	1	1	1	1	2

Przegląd planu nauki

Dwuklasowej szkoły handlowej żeńskiej.

Przedmioty	Klasa I.		Klasse II.		Razem
	I. p.	II. p.	I. p.	II. p.	
Przedmioty obowiązkowe:					
1. Język polski	3	3	3	3	6
2. Język niemiecki	4	4	4	4	8
3. Rachunki kupieckie	5	3	3	3	7
4. Nauka o handlu i wekslach .	3	1	2	2	4
5. Korespondencya i prace kantor.	2	4	3	—	4½
6. Buchalterya	2	4	4	—	5
7. Kantor praktyczny	—	—	—	7	3½
8. Geografia handlowa . . .	2	2	2	2	4
9. Stenografia	2	2	2	2	4
10. Kaligrafia	1	1	1	1	2
Razem . .	24	24	24	24	58
Przedmioty nadobowiązkowe:					
11. Towaroznawstwo	3	3	3	3	6
12. Pisanie na maszynie . . .	—	—	2	2	2
13. Nauka gospodarstwa i hygieny	2	2	2	2	4
14. Język francuski i koresponden.	3	3	3	3	6
15. Gimnastyka	2	2	2	2	4
16. Śpiew	1	1	1	1	2

Spis książek

używanych w roku szkolnym 1917/18.

Klasa przygotowawcza.

Język polski: Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla klasy III. szkół średnich. Franciszek Konarski, Gramatyka języka polskiego. B. Gebert i G. Gebertowa, Opowiadania z dziejów ojczystych. Język niemiecki: Gayczak, Deutsches Lesebuch für die III. Klasse der galizischen Bürgerschulen. Dr. Lug, Deutsche Gramatik für Handelsschulen. Rachunki: A. Pawłowski, Rachunki kupieckie tom I. Geometrya: Kranz, Geometrya poglądowa, część I. i II. Fizyka: Władysław Żłobicki, Wiadomości z fizyki dla klasy III. i IV. szkół średnich. Geografia: Eugeniusz Romer, Geografia. Historya naturalna: Józef Rostafiński, Wiadomości z historyi naturalnej dla szkół wydziałowych.

Klasa pierwsza.

Język polski: Chrzanowski-Wojciechowski, Wypisy I. Próchnicki, O ważniejszych gatunkach poezyi. Język niemiecki: Adolf Tuma, Nemecka citanka pro skoly obchodni. Dr. Victor Lug, Deutsche Sprachlehre für zweiklassige Handelsschulen. Rachunki kupieckie: A. Pawłowski, Rachunki kupieckie, tom I. Buchalterya: Witołd Skalski, Podręcznik księgowości pojedyńczej i podwójnej. A. Pawłowski, Tematy buchalteryjne. Korespondencya: Tadeusz Kistryn, Polska korespondencya handlowa. Prace kantorowe: Christoff - Passendorfer, Zasadnicze pojęcia z zakresu prac kantorowych. Nauka o handlu i wekslach: Tadeusz Kistryn, Zarys nauki o handlu. Towaroznawstwo: Bolland, Podręcznik towaroznawstwa. Geografia handlowa: Dr. Karol Zehden u. Dr. Theodor Cicalek, Leitfaden der Handels- u. Verkehrsgeographie für zweiklassige Handelsschulen. B. Kozenn, Atlas geograficzny. Stenografia: Stanisław Korbel, Stenografia polska.

Klasa druga.

Język polski: Tarnowski - Bobin, Wypisy polskie dla klas wyższych szkół realnych i seminaryów nauczycielskich, tom II.

Język niemiecki: Adolf Tuma, Nemecka citanka pro skoly obchodni. Dr. V. Lug, Deutsche Sprachlehre für zweiklassige Handelschulen. Korespondencya niemiecka: Weyde u. Goldberger, Korrespondenz und Kontorarbeiten für zweiklassige Handelsschulen für Knaben. Rachunki kupieckie: A. Pawłowski, Rachunki kupieckie, tom II. Nauka o handlu i wekslach: Tadeusz Kistryn, Zarys nauki o handlu. Korespondencya: Tadeusz Kistryn, Polska korespodnecya handlowa. Prace kantorowe: Christoff-Passendorfer, Zasadnicze pojęcia z zakresu prac kantorowych. Buchalterya: Witołd Skalski, Podręcznik księgowości pojedyńczej i podwójnej. Geografia handlowa: Dr. Karl Zehden u. Dr. Theodor Cicalek, Leitfaden der Handels- und Verkehrsgeographie für zweiklassige Handelsschulen, B. Kozenn, Atlas geograficzny. Towaroznawstwo: A. Bolland, Podręcznik towaroznawstwa. Stenografia: Stanisław Korbel, Stenografia polska.

Klasa pierwsza i druga żeńska.

Podręczniki te same, co w klasie pierwszej i drugiej męskiej.

Jednoroczny kurs handlowy żeński.

Rachunki kupieckie: A. Pawłowski, Rachunki kupieckie, tom I. i II. Buchalterya: Witołd Skalski, Zwięzły podręcznik księgowości pojedyńczej i podwójnej. A. Pawłowski, Tematy buchalteryjne. Korespondencya: Tadeusz Kistryn, Polska korespondencya handlowa. Prace kantorowe: Christoff-Passendorfer, Zasadnicze pojęcia z zakresu prac kantorowych. Korespondencya niemiecka: Weyde u- Goldberger, Korrespondenz u. Kontorarbeiten für zweiklassige Handelsschulen für Mädchen. Nauka o handlu i wekslach: Tadeusz Kistryn, Zarys nauki o handlu. Geografia handlowa: Romer, Mała geografia handlowa: B. Kozenn, Atlas geograficzny. Stenografia: Stanisław Korbel, Stenografia polska.

Szkoła handlowa uzupełniająca koedukacyjna.

Klas pierwsza.

Język polski: Druga książka polska do czytania dla szkół przemysłowych. Rachunki: A. Pawłowski, Nauka rachunków przemysłowych tom I. i II. Geografia: Eugeniusz Romer, Geografia.

Klasa druga.

Rachunki kupieckie: A. Pawłowski, Rachunki kupieckie tom I. Buchalterya: Witołd Skalski, Podręcznik księgowości pojedyńczej, do użytku w uzupełniających szkołach handlowych. A. Pawłowski, Tematy buchalteryjne. Korespondencya: S. Karitan, Podręcznik korespondencya kupieckiej (handlowej) i prac kantorowych. Prace kantorowe: Christoff - Passendorfer, Zasadnicze pojęcia z zakresu prac kantorowych. Nauka o handlu i wekslach: Tadeusz Kistryn, Zarys nauki o handlu. Geografia: E. Romer, Mała geografia handlowa.

Klasa trzecia.

Rachunki kupieckie: A. Pawłowski, Rachunki kupieckie tom I. i II. Buchalterya: Witołd Skalski, Podręcznik księgowości pojedyńczej, do użytku w uzupełniających szkołach handlowych. A. Pawłowski, Tematy buchalteryjne. Korespodencya: S. Karitan, Podręcznik korespondencyi kupieckiej (handlowej) i prac kantorowych. Prace kantorowe: Christoff - Passendorfer, Zasadnicze pojęcia z zakresu prac kantorowych. Geografia handlowa: E. Romer, Mała geografia handlowa.

Spis imenny

uczniów i uczenic w roku szkolnym 1918/19.

Klasa przygotowawcza koedukacyjna.

*Antosiewicz Aleksander
Bachowska Marya
Barańska Stefania
*Barcik Józef
*Bedronkówna Eugenia
*Bezwińska Marya
*Bielikowicz Kazimiera
*Bek Bolesław
Cyganikówna Teofila
Czernek Ludwik
Dworzański Jan Kanty
Gaikówna Marya
Gałuszkówna Stefania
*Górny Antoni
Hańderek Antoni
*Hermannówna Paulina
Janecka Walerya
Kajzer Karol
*Kalarus Julian
Kanikówna Emilia
Kępys Antoni
Kołodziejczyk Kazimierz
*Kołodziejczykówna Stefania
Kowalska Helena
Kozikówna Ema
*Kroczek Tadeusz
*Kryskówna Janina
*Krysta Walenty
Kubik Władysław
Lipowski Adam
*Ludwikowski Alojzy
Machalicówna Jadwiga
Markiewiczówna Ludgarda
Mizera Władysław
Miodońska Bronisława
Moskwa Tadeusz
*Mozes Dawid
Nalborczykówna Stefania
Palkówna Wanda
*Piper Rudolf
*Piskorczykówna Anna
*Połańska Anna
Remischówna Anna
Rokitówna Julia
Rozenberg Adolf
Ruszel Aleksander
**Rybińska Anna
Sablik Franciszek
*Staszczykówna Marya
*Turek Jan
Urbańczyk Edward
Waidzik Józef
Wierzycki Wiesław
*Wirthówna Stefania
Zaprowska Zuzanna
Zielińska Bronisława
Zmarz Michał

Uwaga: uczniowie i uczenice oznaczeni gwiazdką wystąpili w ciągu roku szkolnego, 2 gwiazdkami nie zgłosili się do zakładu, zaś 3 gwiazdkami zostali wzięci do wojska. Nazwiska uczniów i uczenic, którzy otrzymali stopień pierwszy z odznaczeniem, wyróżniono tłustym drukiem.

Klasa I. męska.

*Adamski Edward
Balon Kazimierz
*Biela Stanisław
Boczar Alfred
Broż Wacław
Czarnik Ludwik
Dobija Franciszek
Front Stanisław
Gacek Stanisław
Górka Józef
Janoszek Bronisław
*Kaczmar Józef
*Kantor Karol
Köpplinger Maryan
*Kostyński Maryan
Kubica Kazimierz
Malawski Tadeusz
*Mańdok Rudolf
Maruszak Władysław
Matyka Stefan
Merta Franciszek
*Micherdziński Antoni
Mierowski Kazimierz
*Mikołajczyk Mieczysław
Najder Józef
Noga Jarosław
Pająk Ludwik
Pindel Władysław
Polok Stanisław
*Płonka Stanisław
Robel Maryan
Rogoziewicz Stanisław
*Roszkowski Karol
Skałbania Stanisław
Ślosarczyk Jan
Szczepański Edward
*Waligórski Edward
*Witkowski Edmund
Żak Stanisław
Ziarkiewicz Maksymilian
Ządek Stanisław

Klasa II. męska.

Adamski Franciszek
Białek Stanisław
Borowczyk Aleksander
Cisyk Włodzimierz
Drożdż Stefan
***Fajferek Józef
Franek Józef
Giłowski Karol
Kasprzyk Adolf
Kieloch Franciszek
Kopel Ludwik
Kotfis Henryk
Kowalski Feliks
Ludwik Romuald
Pałosz Leon
***Peterko Józef
Pikuła Józef
Piper Józef
Roszkowski Roman
Tobiasz Władysław

Klasa I. żeńska.

Adamczykówna Marya
Beniowska Zdzisława
Bezwińska Otylia
Boguniówna Walerya
Bromboszczówna Apolonia
Bulińska Józefa
Bylicówna Marya
Kubicówna Helena
Kubicówna Teresa
Kubicówna Walerya
Kuczmierczykówna Zofia
Kudłacikówna Aniela
*Kupczykówna Walerya
Maga Janina

Cebulanka Marya
*Cenderówna Anna
Chmielowska Anna
*Dąbrowska Anna
Doboszówna Marya
Dubielówna Teresa
Ficoniówna Helena
*Gąsiorkówna Bronisława
*Górówna Karolina
Guniówna Stefania
Grzeżułkówna Marya
Hajdówna Helena
Hałuszczakówna Helena
Holcmanówna Stefania
Hołojewska Helena
*Hołojewska Marya
*Jakubcówna Julia
*Janotówna Florentyna
*Juraszówna Helena
*Kantorówna Leokadya
*Kogerówna Albina
*Koliskówna Eulalia
Kołaczykówna Marya
Kotlarska Irena
Kubicówna Kamilla
Malewska Zofia
Maślankówna Józefa
Miodońska Adela
*Młodzikówna Janina
Mroczkówna Bronisława
Namysłowska Marya
Prodziewiczówna Irena
Ptasińska Józefa
Radymówna Antonina
*Rozbrojówna Antonina
Ryczkiewiczówna Hermina
Sękowska Marya
Śliwińska Janina
Suchankówna Marya
Świerówna Otylia
Szczepanikówna Stefania
Szymańska Domicella
Szymońska Helena
Tomczykówna Joanna
Warmusówna Władysława
Węglarzówna Marya
Wiesnerówna Marya
Woleńska Zofia
Wronkówna Marya
*Zielińska Marya

Klasa II. żeńska.

Bielewiczówna Marya
Bocheńska Stefania
Doboszówna Józefa
Dzikówna Otylia
Faryniakówna Mieczysława
Gmitrzykówna Stefania
Hołojewska Jadwiga
Honkiszówna Helena
Jakubcówna Marya
Jamborkówna Helena
Kubicówna Elżbieta
Łobodzińska Jadwiga
Majkutówna Marya
Matyszkiewiczówna Marya
*Paluchówna Aniela
Prusówna Elfryda
Stryczkówna Otylia
Suknarowska Aniela
Świątkówna Antonina
Talarówna Elżbieta
Tittlówna Stefania
Witkosiówna Rozalia
Zarzycka Janina
Zielińska Marya

Jednorazowy kurs handlowy żeński.

*Baścikówna Helena
*Borzęcka Zofia
Chadajówna Helena
*Dankówna Eugenia
Dutkówna Czesława
Haburówna Franciszka
Horbowy Marya
*Hylińska Michalina
Jakubcówna Teresa
Kaiserówna Anna
Kindówna Janina
Kolmerówna Adela
Koskówna Olga
*Kwaśniowska Zofia
Leśniarówna Janina
*Łaszczewska Adela
Majkutówna Emilia
Matuszkówna Stefania
Miklasówna Marya
Mierowska Zofia
Mrowcówna Otylia
Nowakowska Emilia
*Ruśniaczkówna Aleksandra
Satławówna Marya
Słatyńska Eleonora
Sordylówna Marya
Stecherówna Stanisława
Suchoniówna Genowefa
*Thenówna Zofia
Tomasikówna Elżbieta
Udzielanka Marya
Wajdówna Julia
Wasilewska Marya
Wawakówna Rozalia
Wisińska Aniela
Żwakówna Marya

7-miesięczny Kurs zawodowy dla dorosłych.

*Bąkowska Marya, B. R. Kp. St.
Bielówna Janina, B. Hw. R. Kp. St. T.
Bisiorska Honorata
*Borbylanka Ludmiła, St.
Dobrzański Michał
Dutka Józef
*Fiołkówna Janina, B.
Fujcikówna Karolina, T.
*Glücksmannówna Karolina, B. R.
Hupert Julian
Janiga Józefa, B. R. Kp. St.
Jurczyk Emil
Kamiński Bolesław
Kantorówna Ewa
*Koennerówna Eugenia, B. R. Kp. St.
Kołowratkówna Aniela
*Komorowska Stanisława, B. R. Kp. St.
Lindert Antoni
Ludwikowski Józef, Kp. T.
*Majewska Anna, B.
Marcinkowski Władysław
Markiel Antoni, St.
Mazurkówna Walerya
Migdalski Jan
Paleolog Elżbieta, B. R. Kp. St. T.
Pietrzykówna Marya
Pilarska Marya, B. R. Kp. St.
*Polańska Marya, B. St.
Sadłowski Grzegorz, B. R. Kp. T.
Siegel Juliusz, B. Hw. R. Kp. Kn. St.
Ślosarczyk Antoni
Sohlichówna Anna, Kp.
*Szeglowska Marya, B. R. Kp. St.
Timmlówna Irena
Urbańcówna Aleksandra, B. R. T.
Węgrowska Elżbieta, B. R. Kp. Kn. St.
*Więckowska Marya
Zajączek Edward, B. Hw. Kp. T.
Żurek Eugeniusz.

Absolwenci i absolwentki, oznaczeni początkowemi literami poszczególnych przedmiotów, przystąpili do egzaminu.

Absolwentki eksternistki oznaczono gwiazdką.

B — Buchalterya pojedyńcza i podwójna w interesie towarowym.
Hw — Nauka o handlu i wekslach.
Kp — Korespondencya handlowa i prace kantorowe.
R — Rachunki.
St — Stenografia.
T — Towaroznawstwo.

Kurs pisma maszynowego.*

Bielówna Janina

Fujcikówna Karolina

Kamiński Bolesław

Kantorówna Ewa

Kiszówna Maryanna

Ludwikowski Józef

Marcinkowski Władysław

Migdalski Jan

Paleolog Elżbieta

Piestrakówna Walerya
Pietrzykówna Marya

Pilarska Marya

Sadłowski Grzegorz

Siegel Juliusz

Timmlówna Irena

Urbańcówna Aleksandra

Węgrowska Elżbieta

Zajączek Edward

Zielińska Marya

*) **Uwaga:** Uczenice, wyróżnione tłustym drukiem, otrzymał świadectwo.

Wykaz uczniów i uczenic

szkoły kupieckiej uzupełniającej koedukacyjnej.

Klasa I.

Barteczko Stefania
Bielówna Elżbieta
Bojdys Ludwik
*Bułka Helena
*Jarczok Marya
*Laszczak Franciszek
Malarzówna Anastazya
Matlakówna Julia
*Nowak Alojzy
*Traczówna Anna
Wantuła Zofia
*Wróbel Jan
*Żywczak Jan

Klasa II.

*Alichówna Marya
Biernatówna Joanna
*Czulakówna Zuzanna
Kamińska Józefa
*Kutny Elżbieta
*Luszczak Rudolf
*Matejko Bronisław
Micherdziński Antoni
Mojżeszkówna Helena
Paplówna Stefania
*Paszek Józef
Słowikówna Helena
Studnicki Rudolf
Szewczykówna Wilhelmina

Klasa III.

Janicka Aniela
Krywult Stanisław
Marcinkowska Wiktorya
Pachlopnikówna Stefania
Ponicki Franciszek
Wantuła Marta

Statystyczne

	2-klasowa szkoła handlowa męska wraz z klasą przygotowawczą koedukacyjną			
	przyg.	kl. I.	kl. II.	Razem
Na początku roku szkolnego przyjęto uczniów i uczenic zwyczajn.	52	37	17	106
uczniów prywatystów . . .	2	3	3	8
w ciągu roku wstąpiło uczniów i uczenic zwyczajnych . .	1	—	—	1
uczniów prywatystów . . .	2	1	—	3
Razem . .	57	41	20	118
Z wpisanych uczniów i uczenic nie zgłosiło się	1	—	—	1
w ciągu roku opuściło Zakład .	21	12	2	35
z końcem roku szkolnego pozostało	35	29	18	82
I. Według miejsca urodzenia:				
z Białej i Lipnika	2	3	7	12
z powiatu bialskiego . . .	12	4	2	18
„ „ żywieckiego . . .	4	2	1	7
„ „ wadowickiego . .	9	3	—	12
„ „ oświęcimskiego . .	—	2	1	3
„ „ chrzanowskiego . .	—	—	—	—
„ innych powiatów	3	10	4	17
„ Śląska cieszyńskiego . : .	2	4	3	9
„ Moraw	1	—	—	1
„ Austryi niemieckiej . . .	—	1	—	1
„ Królestwa polskiego . . .	1	—	—	1
„ Litwy	—	—	—	—
„ Śląska górnego	—	—	—	—
„ Ameryki	1	—	—	1
Razem . .	35	29	18	82

zestawienie.

Szkoła kupiecka uzupełniająca koedukacyjna				2-klasowa szkoła handlowa żeńska			Jednoroczny kurs handlowy żeński	7-miesięczny zawodowy kurs dla dorosłych	kurs pisma maszynowego	Razem w całym Zakładzie
kl. I.	kl. II.	kl. III.	Razem	kl. I.	kl. II.	Razem				
9	13	6	28	63	23	86	36		19	314
—	—	—	—	—	—	—	—			8
4	1	—	5	1	1	2	1			9
—	—	—	—	—	—	—	—			3
13	14	6	33	64	24	88	37	39	19	334
—	—	—	—	—	—	—	—			1
7	6	—	13	15	1	16	9			73
6	8	6	20	49	23	72	28	39	19	260
3	2	2	7	4	4	8	2			29
2	2	2	6	8	3	11	2			37
—	2	—	2	8	5	13	12			34
—	—	—	—	6	3	9	1			22
—	—	—	—	5	1	6	—			9
—	—	—	—	4	—	4	—			4
—	—	2	2	11	5	16	9			44
1	2	—	3	1	1	2	—			14
—	—	—	—	—	—	—	1			2
—	—	—	—	—	—	—	—			1
—	—	—	—	2	—	2	—			3
—	—	—	—	—	—	—	1			1
—	—	—	—	—	1	1	—			1
—	—	—	—	—	—	—	—			1
6	8	6	20	49	23	72	28	39	19	260

	2-klasowa szkoła handlowa męska wraz z klasą przygotowawczą koedukcyjną			
	przyg.	kl. I.	kl. II.	Razem
II. Według miejsca zamieszkania rodziców:				
z Białej i Lipnika	3	5	8	16
z powiatu bialskiego . . .	13	3	1	17
„ „ żywieckiego . . .	3	2	1	6
„ „ wadowickiego . .	9	2	—	11
„ „ oświęcimskiego . .	—	3	2	5
„ „ chrzanowskiego . .	—	—	—	—
„ innych powiatów	6	10	2	18
„ Śląska cieszyńskiego . . .	1	4	4	9
Razem . .	35	29	18	82
III. Według wyznania:				
rzymsko-katolickiego . . .	34	29	18	81
grecko-katoliego	—	—	—	—
mojżeszowego	1	—	—	1
Razem . .	35	29	18	82
IV. Według narodowości:				
polskiej	35	29	18	82
ukraińskiej	—	—	—	—
Razem . .	35	29	18	82

Szkoła kupiecka uzupełniająca koedukacyjna				2-klasowa szkoła handlowa żeńska			Jednoroczny kurs handlowy żeński	7-miesięczny zawodowy kurs dla dorosłych	kurs pisma maszynowego	Razem w całym Zakładzie
kl. I.	kl. II.	kl. III.	Razem	kl. I.	kl. II.	Razem				
5	6	4	15	8	6	14	4			49
1	—	1	2	9	2	11	3			33
—	1	—	1	10	4	14	11			32
—	—	—	—	6	7	13	1			25
—	—	—	—	8	1	9	—			14
—	—	—	—	4	—	4	—			4
—	—	1	1	3	2	5	6			30
—	1	—	1	1	1	2	3			15
6	8	6	20	49	23	72	28	39	19	260
6	8	6	20	49	23	72	27			200
—	—	—	—	—	—	—	1			1
—	—	—	—	—	—	—	—			1
6	8	6	20	49	23	72	28	39	19	260
6	8	6	20	49	23	72	27			201
—	—	—	—	—	—	—	1			1
6	8	6	20	49	23	72	28	39	19	260

	2-klasowa szkoła handlowa męska wraz z klasą przygotowawczą koedukacyjną			
	przyg.	kl. I.	kl. II.	Razem
V. Według wykształcenia przedwstępnego:				
z ukończoną szkołą ludową . . .	22	—	—	22
„ „ I. kl. szkoły wydz.	3	—	—	3
„ „ II. „ „ „	7	—	—	7
„ „ III. „ „ „	2	4	—	6
„ „ IV. „ „ „	—	—	—	—
„ „ V. „ „ „	—	—	—	—
„ „ III. „ „ średniej	—	3	—	3
„ „ IV. „ „ „	—	5	—	5
„ „ VII. „ „ „	—	—	—	—
„ „ I. kursem seminar.	—	—	—	—
„ „ II. „ „	—	—	—	—
„ „ III. „ „	—	—	—	—
„ „ kl. przyg. tut. Zakł.	—	12	—	12
„ „ I. klasą „ „	—	—	18	18
„ „ I. kl. szkoły handlowej uzupełn. tut. Zakładu	—	—	—	—
„ ukończoną II. kl. szkoły handlowej uzupełn. tut. Zakładu	—	—	—	—
„ maturą seminaryalna . . .	—	—	—	—
„ „ gimnazyalną . . .	—	—	—	—
repetentów	1	—	—	1
na podstawie egzaminu wstępn.	—	5	—	5
z ukończoną I. kl. niemieckiej szkoły handl. .	—	—	—	—
„ „ II. kl. niemieckiej szkoły przemysł. .	—	—	—	—
Razem .	35	29	18	82
VI. Według wieku:				
urodzonych w roku 1881 . .	—	—	—	—
„ „ „ 1888 . .	—	—	—	—
„ „ „ 1889 . .	—	—	—	—
„ „ „ 1890 . .	—	—	—	—

Szkoła kupiecka uzupełniająca koedukacyjna				2-klasowa szkoła handlowa żeńska			Jednoroczny kurs handlowy żeński	7-miesięczny zawodowy kurs dla dorosłych	Kurs pisma maszynowego	Razem w całym Zakładzie
kl. I.	kl II.	kl. III.	Razem	kl. I.	kl. II.	Razem				
3	—	—	3	—	—	—	—	7		32
1	—	—	1	—	—	—	—	1		5
2	—	—	2	—	—	—	—	4		13
—	2	—	2	24	—	24	9	8		49
—	—	—	—	12	—	12	8	1		21
—	—	—	—	—	—	—	1	2		3
—	—	—	—	—	—	—	—	—		3
—	—	—	—	—	—	—	—	2		7
—	—	—	—	—	—	—	—	1		1
—	—	—	—	1	—	1	2	1		4
—	—	—	—	—	—	—	—	3		3
—	—	—	—	—	—	—	—	4		4
—	—	—	—	10	—	10	2	—		24
—	—	—	—	—	22	22	5	—		45
—	6	—	6	—	—	—	—	—		6
—	—	5	5	—	—	—	—	—		5
—	—	—	—	—	—	—	—	4		4
—	—	—	—	—	—	—	—	1		1
—	—	—	—	2	—	2	—	—		3
—	—	—	—	—	—	—	1	—		6
—	—	—	—	—	1	1	—	—		1
—	—	1	1	—	—	—	—	—		1
6	8	6	20	49	23	72	28	39	19	260
—	—	—	—	—	—	—	—	1		1
—	—	—	—	—	—	—	—	1		1
—	—	—	—	—	—	—	—	1		1
—	—	—	—	—	—	—	—	2		2

	2-klasowa szkoła handlowa męska wraz z klasą przygotowawczą koedukacyjną			
	przyg.	kl. I.	kl. II.	Razem
Wynik klasyfikacyi:				
Świadectwo stopnia I. z odznaczeniem otrzymało . . .	3	3	4	10
Świadectwo stopnia I. otrzymało	23	10	7	40
„ „ II. „	—	3	1	4
„ „ III. „	2	1	—	3
Do egzaminu poprawczego przeznaczonego	5	4	2	11
Do egzaminu uzupełniającoeo przeznaczono	—	—	—	—
Nieklasyfikowano	2	8	4	14
Razem . .	35	29	18	82

Szkoła kupiecka uzupełniająca koedukacyjna				2-klasowa szkoła handlowa żeńska			Jednorazowy kurs handlowy żeński	7-miesięczny zawodowy kurs dla dorosłych	kurs pisma maszynowego	Razem w całym Zakładzie
kl. I.	kl. II.	kl. III.	Razem	kl. I.	kl. II.	Razem				
3	—	3	6	6	6	12	6			34
3	5	2	10	21	15	36	17			103
—	—	—	—	5	1	6	3			13
—	—	—	—	9	—	9	2			14
—	—	—	—	8	—	8	—			19
—	—	—	—	—	—	—	—			—
—	3	1	4	—	1	1	—			19
6	8	6	20	49	23	72	28	39	19	260

Biblioteka Uniwersytecka

Ogłoszenia dotyczące wpisów

na rok szkolny 1919/20.

A) 2-klasowa szkoła kupiecka wraz z klasą przygotowawczą.

Wpisy uczniów do klasy przygotowawczej, pierwszej i drugiej odbędą się w pierwszym terminie od dnia 28. czerwca do dnia 4. lipca, w drugim terminie od dnia 28. sierpnia do 4. września od godziny 10. do 12. rano, zaś po południu od godziny 4. do 6. w kancelaryi Dyrekcyi.

Uczniowie zgłaszać się mają **osobiście w towarzystwie rodziców lub opiekunów** albo wykazać się pisemnem ich zezwoleniem na przyjęcie i mają wypełnić kartę wpisu. Uczniowie wstępujący do klasy przygotowawczej lub pierwszej mają **przy zgłoszeniu się przedłożyć metrykę chrztu lub urodzenia i ostatnie świadectwo szkolne.**

a) Klasa przygotowawcza. Warunkiem przyjęcia do klasy przygotowawczej jest ukończenie 13 lat życia w roku kalendarzowym, w którym uczeń pragnie wstąpić do zakładu, ukończenie szkoły ludowej oraz zdanie egzaminu wstępnego z języka polskiego i rachunków.

Wymagania przy egzaminie wstępnym. 1. z języka polskiego: uczeń ma łatwy ustęp dany do czytania opowiedzieć i napisać dyktat bez błędów ortograficznych. Nadto ma wykazać znajomość zasadniczych wiadomości z gramatyki. 2. z rachunków: biegłość w 4 głównych działaniach rachunkowych.

b) Klasa pierwsza. Warunkiem przyjęcia do klasy pierwszej jest ukończenie 14 lat życia w roku kalendarzowym, w którym uczeń pragnie wstąpić do zakładu, tudzież ukończenie trzech klas szkoły średniej lub wydziałowej albo klasy przygotowawczej; nadto przyjmuje się do klasy pierwszej uczniów, którzy posiadają wyżej wymieniony wiek, uczynili zadość obowiązkowi uczęszczania do szkoły ludowej w myśl artykułu 31. ust. kraj. z r. 1895 i złożą egzamin wstępny z materyału naukowego klasy przygotowawczej (język polski i niemiecki, rachunki, geometrya, geografia, fizyka i historya naturalna.)

c) Klasa druga. Aby być przyjętym do klasy drugiej należy wykazać się ukończeniem z dobrym postępem klasy pierwszej tutejszego zakładu lub innej podobnie urządzonej publicznej szkoły handlowej.

Do szkoły mogą być także przyjęci prywatyści, którzy nie uczęszczają na naukę szkolną, lecz zdają z końcem każdego roku szkolnego egzamin. Prywatysta oprócz opłat, przepisanych dla uczniów zwyczajnych, ma złożyć przed egzaminem taksę egzaminacyjna.

Świadectwo odejścia 2-klasowej szkoły handlowej zastępuje dowód należytego ukończenia nauki w przemyśle handlowym.

Absolwenci tutejszego zakładu uzyskali w wojsku polskiem prawo służby jednorocznej, a temsamem możność przyjęcia do szkoły podchorążych frontowych jak również rachunkowych.

Egzamina poprawcze i wstępne odbędą się dnia 5. września o godzinie 9. rano.

Nauka rozpocznie się dnia 9. września 1919.

B) 2-klasowa szkoła handlowa żeńska.

Wpisy i egzamina wstępne odbędą się jak w 2-klasowej szkole handlowej męskiej.

Warunkiem przyjęcia do **klasy pierwszej** jest ukończenie 14. lat życia w roku kalendarzowym w którym uczenica pragnie wstąpić do zakładu, tudzież ukończenie 3 klas szkoły wydziałowej lub średniej.

Uczenice, które nie mają wyżej wymienionego wykształcenia, mogą być przyjęte na podstawie egzaminu wstępnego z języka polskiego i niemieckiego, rachunków, geometryi, geografii, fizyki i historyi naturalnej w zakresie nauk udzielanych w 3-klasowej szkole wydziałowej.

Do szkoły mogą być także przyjęte prywatystki, które nie uczęszczają na naukę szkolną, lecz zdają z końcem każdego roku szkolnego egzamin. Prywatystka oprócz należnych opłat, przepisanych dla uczenic zwyczajnych ma złożyć przed każdym egzaminem taksę egzaminacyjną.

Do **klasy drugiej** przyjmuje się uczenice, które wykażą się ukończeniem z dobrym postępem klasy pierwszej tutejszego zakładu lub innej podobnie urządzonej publicznej szkoły handlowej.

C) Jednoroczny kurs handlowy żeński.

Wpisy uczenic na kurs oraz egzamina wstępne i poprawcze odbędą się jak w 2-klasowej szkole kupieckiej.

Warunki przyjęcia na kurs są następujące:

a) ukończenie 14 lat życia w roku kalendarzowym, w którym uczenica zapisuje się na kurs;

b) ukończenie **z dobrym postępem** 3 klas szkoły wydziałowej, licealnej lub średniej;

c) uczenice, które nie mają wyżej wymienionego wykształcenia mogą być przyjęte na podstawie egzaminu wstępnego z języka polskiego i niemieckiego, rachunków, geografii i nauk przyrodniczych w zakresie nauk udzielanych w 3-klasowych szkołach wydziałowych.

Rok szkolny rozpocznie się dnia 9. września 1919.

D) Szkoła kupiecka uzupełniająca koedukacyjna.

Wpisy odbędą się dnia 12., 13. i 14. września 1919 od godziny 5. do 7. popołudniu.

Do **klasy pierwszej**, przyjmuje się uczniów i pomocników handlowych bez względu na płeć, którzy:

1. po odbyciu 6-letniej obowiązkowej nauki szkolnej wykażą się świadectwem uwolnienia ze szkoły ludowej, co najmniej 4-klasowej lub świadectwem innej szkoły, które w myśl ustawy krajowej zastępuje świadectwo uwolnienia z 4-klasowej szkoły ludowej z 6-letnią nauką obowiązkową;
2. albo ukończyli z dobrym postępem naukę w ogólnej szkole dopełniającej;
3. albo przy egzaminie okażą wiadomości odpowiadające warunkom pod 1. lub 2.

Do **klasy drugiej** przyjmuje się uczniów i uczenice, którzy ukończyli z dobrym postępem klasę przygotowawczą przy szkołach przemysłowych uzupełniających lub III. klasę szkoły średniej albo wydziałowej.

Do **klasy trzeciej** przyjmuje się uczniów i uczenice, którzy ukończyli z dobrym postępem klasę poprzednią szkoły kupieckiej uzupełniającej.

Nauka w szkole kupieckiej uzupełniającej koedukacyjnej odbywa się w poniedziałki, środy i piątki od godziny 6. minut 10 do godziny 7. minut 50 wieczorem.

Każdy uczeń i uczenica szkoły uzupełniającej ma przy pierwszem przyjęciu złożyć taksę wstępną w wysokości 2 K i corocznie 2 K jako datek na środki naukowe. Od opłat tych należytości nie uwalnia się nikogo.

Nauka w szkole uzupełniającej koedukacyjnej jest bezpłatna. Przybory szkolne otrzymują uczniowie i uczenice za darmo.

Rok szkolny rozpocznie się dnia 15. września 1919.

E) 7-miesięczny kurs zawodowy dla dorosłych.

Celem kursu zawodowego jest podanie osobom dorosłym bez względu na płeć, zwłaszcza mającym już zajęcie praktyczne, tego wymiaru wiedzy handlowej, jaka im przy wykonywaniu prac kantorowych, książkowaniu i obliczaniu może być potrzebna.

Kurs trwa 7 miesięcy, tj. od 1. października do końca kwietnia. Przyjęty być może każdy, kto ukończy 17 rok życia i wykaże się wykształceniem przedwstępnem, podlegającem uznaniu Dyrekcyi. Frekwentanci i frekwentantki po ukończeniu tego kursu mogą przystąpić do egzaminu końcowego ze wszystkich lub poszczególnych słuchanych przedmiotów.

Uczestnikom kursu przysługuje prawo dowolnego wyboru przedmiotów. Program wykładów jest tak ułożony, że każdy z uczestników może uczęszczać na wszystkie działy.

Plan nauki obejmuje następujące przedmioty:

1. Buchalterya: a) część pierwsza dla początkujących: teorya i praktyczne zastosowanie buchalteryi pojedynczej i podwójnej w interesie handlowym; tygodniowo godzin 4. b) część druga, przeznaczona dla frekwentantów, którzy się już zaznajomili z teoryą buchalteryi podwójnej, obejmuje działy specyalne; tygodniowo godzin 4.
2. Korespondencya polska i prace kantorowe, tygodniowo godzin 2.
3. Korespondencya niemiecka i prace kantorowe, tygodniowo godzin 2.
4. Rachunki kupieckie, tygodniowo godzin 4.
5. Nauka o handlu i wekslach, tygodniowo godzin 2.
6. Stenografia polska, tygodniowo godzin 3.
7. Towaroznawstwo, tygodniowo godzin 2.

Wykłady odbywać się będą w godzinach popołudniowych.

Opłaty szkolne, jak wpisowe, datki na środki naukowe, czesne, taksy egzaminacyjne, **dla wszystkich oddziałów szkoły** będą później ustalone.

Raz złożonych opłat nie zwraca się pod żadnym warunkiem.

———o———

U w a g a: Wiadomości o postępach i zachowaniu się uczniów zasięgnąć mogą P. T. rodzice względnie opiekunowie codziennie w sali konferencyjnej podczas wielkiej przerwy od godziny 10 minut 50 do godziny 11 minut 10.

Dyrektor przyjmuje strony codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, rano od godziny 11. do 12. i po południu we wtorki i czwartki od 5. do 6.

Wszelkie korespondencye uprasza się wysyłać pod adresem: Dyrekcya Krajowej szkoły kupieckiej w Białej, ul. św. Jana 13.

W B i a ł e j, dnia 28. czerwca 1919.

DYREKCYA.

Biblioteka Wojewódzka Kraków